EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.5.2015.
COM(2015) 245 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

u cilju okončanja stanja prekomjernog državnog deficita u Ujedinjenoj Kraljevini

{SWD(2015) 112 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

u cilju okončanja stanja prekomjernog državnog deficita u Ujedinjenoj Kraljevini

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 126. stavak 7.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

budući da:

(1) U skladu s člankom 126. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) države članice moraju izbjegavati prekomjerne državne deficite.

(2) U skladu sa stavkom 4. Protokola (br. 15) o određenim odredbama koje se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske, na Ujedinjenu Kraljevinu ne primjenjuje se obveza izbjegavanja prekomjernih državnih deficita iz članka 126. stavka 1. UFEU-a, osim ako uvede euro. U stavku 5. Protokola predviđa se da Ujedinjena Kraljevina treba nastojati izbjeći prekomjeran državni deficit.

(3) Pakt o stabilnosti i rastu temelji se na cilju zdravih državnih financija kao sredstvu jačanja uvjeta za stabilnost cijena i snažan održivi rast koji dovodi do otvaranja novih radnih mjesta.

(4) Vijeće je 8. srpnja 2008. u skladu s člankom 104. stavkom 6. Ugovora o osnivanju Europske zajednice (UEZ) odlučilo da u Ujedinjenoj Kraljevini postoji prekomjerni deficit te je izdalo preporuke za smanjenje prekomjernog deficita najkasnije do financijske godine 2009./2010., u skladu s člankom 104. stavkom 7. UEZ-a i člankom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita[1,2].

(5) U skladu s odredbama članka 104. stavka 8. UEZ-a Vijeće je 27. travnja 2009. odlučilo da Ujedinjena Kraljevina nije poduzela djelovanje kao odgovor na preporuku Vijeća od 8. srpnja 2008. Vijeće je 2. prosinca 2009. izdalo revidirane preporuke u skladu s člankom 126. stavkom 7. UFEU-a u kojima je preporučilo da bi Ujedinjena Kraljevina do 2014./2015. trebala okončati stanje prekomjernog deficita. Komisija je 6. srpnja 2010. zaključila, na temelju Komisijine proljetne prognoze 2010., da je Ujedinjena Kraljevina poduzela učinkovito djelovanje u skladu s Preporukom Vijeća od 2. prosinca 2009. i da stoga više nisu potrebne dodatne mjere u postupku u slučaju prekomjernog deficita.

[1] SL L 209, 2.8.1997., str. 6.

[2] Svi dokumenti povezani s postupkom zbog prekomjernog deficita za Ujedinjenu Kraljevinu dostupni su na sljedećem *web*-mjestu: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/uk_en.htm

(6) Vijeće je [X. lipnja 2015.] u skladu s člankom 126. stavkom 8. ustanovilo da u razdoblju od 2010./2011. do 2014./2015. Ujedinjena Kraljevina nije poduzela učinkovito djelovanje kao odgovor na Preporuku Vijeća od 2. prosinca 2009.

(7) U skladu s člankom 126. stavkom 7. UFEU-a i člankom 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97 Vijeće je dužno dati preporuke za dotičnu državu članicu u cilju okončanja stanja prekomjernog deficita u određenom roku. Preporukom se mora utvrditi rok od najviše šest mjeseci za učinkovito djelovanje koje dotična država članica treba poduzeti kako bi smanjila prekomjerni deficit. Nadalje, u preporuci za smanjenje prekomjernog deficita Vijeće treba zahtijevati postizanje godišnjih proračunskih ciljeva koji, na osnovi prognoze na kojoj se temelji preporuka, odgovaraju minimalnom godišnjem poboljšanju strukturnog salda, tj. ciklički prilagođenog salda bez jednokratnih i drugih privremenih mjera, od najmanje 0,5 % BDP-a kao referentnom mjerilu.

(8) U ažuriranoj Komisijinoj proljetnoj prognozi 2015.[3] predviđa se povećanje realnog BDP-a od 2,4 % u 2015./2016. odnosno 2,1 % u 2016./2017., nakon što je u 2014./2015. zabilježeno povećanje od 2,8 %[4]. Rastu u te dvije godine najviše je pridonijela domaća potražnja. Očekuje se da će tijekom razdoblja prognoze privatna potrošnja postupno porasti zahvaljujući bržem nominalnom rastu plaća i niskoj inflaciji. Od rujna 2011., kada je bila na najvišoj razini od 5,2 %, bilježi se naglo smanjenje inflacije te je u prvom tromjesečju 2015. iznosila 0,1 %. Očekuje se da će u posljednjem tromjesečju 2015., uzme li se u obzir godišnja procjena u visini od 0,4 %, porasti na 1,1 %, a zatim na 1,6 % u 2016. Od 2014. predviđa se blagi pad ulaganja, no trebala bi ostati relativno velikih razmjera zahvaljujući povoljnim uvjetima kreditiranja, zdravoj dobiti poduzeća i snažnoj potražnji. U skladu s predviđanjima vanjski bi sektor i dalje trebao negativno pridonositi rastu, ali u manjoj mjeri jer se poboljšavaju izgledi za europodručje, najvećeg trgovinskog partnera Ujedinjene Kraljevine. Razina je zaposlenosti visoka te se očekuje pad stope nezaposlenosti na 5,4 % u 2015. i dodatno na 5,3 % u 2016.

(9) Deficit opće države, koji je u razdoblju 2009./2010. dosegnuo najvišu razinu od 10,9 % BDP-a, pao je u 2014./2015. na 5,2 % BDP-a. Strukturni je saldo u istom razdoblju smanjen s 8,0 % BDP-a na 4,7 % BDP-a. U razdoblju od 2010./2011. do 2014./2015. zabilježeno je prosječno godišnje poboljšanje strukturnog napora od 0,7 %. Ako se uzme u obzir učinak revizija potencijalnog rasta proizvodnje između trenutačne prognoze i prognoze na kojoj se temelje preporuke Vijeća od 2. prosinca 2009. te učinak kretanja prihoda u usporedbi sa standardnim elastičnostima u odnosu na rast BDP-a, prosječni se godišnji prilagođeni strukturni napor procjenjuje na 1,1 % BDP-a. Velika većina mjera u okviru plana konsolidacije predviđena je u izvanrednom proračunu iz lipnja 2010. te za razdoblje od 2010./2011. do 2014./2015. iznose 2,5 % BDP-a. Tek nešto više od četvrtine tih mjera odnosilo se na oporezivanje, a preostale tri četvrtine na smanjenje potrošnje. Preostala fiskalna konsolidacija u visini od oko 1 % BDP-a provedena je u okviru dvije fiskalne najave prije proračuna iz lipnja 2010. te naknadnih proračuna i jesenskih izjava do studenoga 2014. Izvršena su određena preusmjeravanja s tekuće na kapitalnu potrošnju te je razdoblje konsolidacije produljeno do 2018./2019.

---

[3] Budući da su podaci o rastu BDP-a za prvo tromjesečje 2015. objavljeni nakon dovršetka Komisijine proljetne prognoze 2015., trenutačna ocjena učinkovitog djelovanja temelji se na ažuriranoj prognozi.

[4] Objavljena proljetna prognoza sadržava samo podatke za kalendarsku godinu. Vrijednosti za financijsku godinu izračunavaju se na temelju tromjesečnog profila objavljene prognoze.

(10) Bruto dug opće države povećao se s 42,7 % BDP-a u 2007./2008. na 88,4 % BDP-a u 2014./2015., s tim da je od 2009./2010. neprekidno iznad referentne vrijednosti iz Ugovora. Tom povećanju duga pridonijela je dinamika primarnog deficita i intervencije financijskog sektora kojima su učinkovito nacionalizirane dvije banke. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2015. udio duga u BDP-u trebao bi dodatno blago porasti. Istovremeno bi izvanbilančne stavke povezane s intervencijama financijskog sektora mogle pozitivno utjecati na buduće kretanje duga.

(11) Budući da je 2014./2015. ukupni deficit iznosio 5,2 % BDP-a, Ujedinjena Kraljevina nije smanjila prekomjerni deficit do roka utvrđenog u preporuci Vijeća od 2. prosinca 2009. Razlog tome jest nedostatak primjerenog djelovanja, ali i mnogo nepovoljnija početna točka rasta jer je 2008./2009. rast BDP-a revizijama umanjen za 1,0 postotnih bodova na -2,3 %. Revidirana preporuka za Ujedinjenu Kraljevinu u skladu s člankom 126. stavkom 7., u kojoj se utvrđuje novi rok za smanjenje prekomjernog deficita, opravdana je i u skladu s pravilima Pakta o stabilnosti i rastu.

(12) S obzirom na nesigurnosti u pogledu ekonomskih i proračunskih kretanja preporučeni bi proračunski cilj za završnu godinu razdoblja smanjenja trebalo utvrditi na razini nešto nižoj od referentne vrijednosti iz Ugovora kako bi se zajamčilo učinkovito i trajno postizanje smanjenja u zahtijevanom roku.

(13) Produženje roka Ujedinjenoj Kraljevini za godinu dana, što je opće pravilo u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1467/97, u slučaju Ujedinjene Kraljevine bilo bi prezahtjevno jer bi podrazumijevalo prilagodbu ukupnog deficita u visini od 2,2 % BDP-a. Takva bi prilagodba u razdoblju 2015./2016. mogla znatno utjecati na nedavno ubrzavanje realnog rasta plaća i time negativno utjecati na rast. Uz to bi zahtijevala i provedbu dodatnih mjera u vrlo kratkom roku. U skladu s ažuriranom Komisijinom proljetnom prognozom 2015. takva bi prilagodba imala vrlo negativan učinak na gospodarski rast. Stoga se čini primjerenim Ujedinjenoj Kraljevini produžiti rok za okončanje stanja prekomjernog deficita za dvije godine.

(14) Produženje roka za smanjenje prekomjernog deficita za dvije godine podrazumijevalo bi prijelazni ciljni ukupni deficit od 4,1 % BDP-a u 2015./2016. odnosno 2,7 % BDP-a u 2016./2017. Osnovno poboljšanje strukturnog proračunskog salda koje ti ciljevi podrazumijevaju iznosi 0,5 % BDP-a odnosno 1,1 % BDP-a. Temeljni je scenarij ažurirana Komisijina proljetna prognoza 2015. koja uključuje prethodno najavljene diskrecijske mjere u visini od 1,4 % BDP-a u razdobljima 2015./2016. i 2016./2017., od kojih se tri četvrtine odnose na smanjenje potrošnje. Tim kretanjem prilagodbe predviđena je dostatna granica sigurnosti u pogledu referentne vrijednosti deficita u visini od 3 % BDP-a te bi ono trebalo imati najmanji negativni učinak na rast, dok bi istovremeno trebalo omogućiti poštovanje minimalnog zahtijevanog godišnjeg strukturnog poboljšanja od 0,5 % BDP-a. Kako bi ostvarila te ciljeve, Ujedinjena Kraljevina treba u potpunosti i pravovremeno provesti mjere najavljene do proračuna za 2015. i uključno s njim, pri čemu sve moguće izmjene povezane s tekućim planovima ne bi smjele imati nikakav utjecaj na proračun; u tom slučaju neće biti potrebne dodatne mjere uz one već najavljene,

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

(1) Ujedinjena Kraljevina trebala bi okončati postojeće stanje prekomjernog deficita najkasnije do 2016./2017.

(2) Ujedinjena Kraljevina trebala bi dosegnuti ukupni deficit od 4,1 % BDP-a u 2015./2016. odnosno 2,7 % BDP-a u 2016./2017., što bi na temelju ažurirane

Komisijine proljetne prognoze 2015. trebalo biti u skladu s ostvarenjem poboljšanja strukturnog salda od 0,5 % BDP-a u 2015./2016. odnosno 1,1 % BDP-a u 2016./2017.

(3) Ujedinjena Kraljevina trebala bi u potpunosti provesti mjere konsolidacije uključene u sve proračune i jesenske izjave do proračuna za 2015. i uključno s njim kako bi ostvarila preporučeni strukturni napor, pri čemu sve moguće izmjene tekućih planova ne bi smjele imati nikakav učinak na proračun. Ujedinjena Kraljevina trebala bi dodatno obrazložiti smanjenje potrošnje u nadolazećoj reviziji potrošnje. To je nužno kako bi se osiguralo smanjenje prekomjernog deficita do 2016./2017.

(4) Ujedinjena Kraljevina trebala bi ubrzati smanjenje ukupnog deficita u razdoblju 2015./2016. i 2016./2017. ako se ekonomski, financijski ili proračunski uvjeti pokažu boljima od onih koji se trenutačno očekuju. Mjerama proračunske konsolidacije trebalo bi osigurati trajno poboljšanje strukturnog salda opće države na način kojim se potiče rast. Posebno bi trebalo izbjegavati dodatna smanjenja kapitalnih rashoda.

(5) Vijeće utvrđuje rok od [15. listopada] 2015. u kojem Ujedinjena Kraljevina treba poduzeti učinkovito djelovanje i u skladu s člankom 3. stavkom 4.a Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97 detaljno izvijestiti o strategiji konsolidacije koja se predviđa za ostvarivanje tih ciljeva.

Nadalje, nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine trebala bi i. poštovati obvezu utvrđivanja srednjoročnog cilja kako je utvrđeno u Paktu o stabilnosti i rastu i ii. provesti planirane reforme u pogledu povećanja zakonske dobi umirovljenja kako bi se pridonijelo jačanju dugoročne održivosti javnih financija.

Naposljetku, kako bi se osigurao uspješan ishod strategije fiskalne konsolidacije, bit će važno poduprijeti fiskalnu konsolidaciju sveobuhvatnim strukturnim reformama, u skladu s preporukama Vijeća upućenima Ujedinjenoj Kraljevini u kontekstu europskog semestra, osobito onima koje se odnose na preventivni dio postupka zbog makroekonomskih neravnoteža.

Ova je Preporuka upućena Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik